

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovaným: **1) vláda České republiky**, se sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1, **2) Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, **3) Úřad pro zahraniční styky a informace**, se sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7, **4) Bezpečnostní informační služba**, se sídlem Nárožní 111/2, Praha 5, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 14 A 39/2022-14, vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 As 206/2022, o námitce podjatosti ze dne 17. 10. 2022 vznesené proti soudcům čtvrtého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Jiřímu Pallovi a Mgr. Aleši Roztočilovi,

t a k t o :

Soudci čtvrtého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Jiří Palla a Mgr. Aleš Roztočil **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 4 As 206/2022.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal dosud v této věci dvě námitky podjatosti. O první z nich rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 31. 8. 2022, č. j. Nao 121/2022, tak, že soudci JUDr. Palla, Mgr. Roztočil a Mgr. Weissová nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci. V odůvodnění mj. uvedl, že stěžovatelem vznesená námitka podjatosti se týká pouze jiného soudního rozhodnutí, na němž se soudci JUDr. Palla a Mgr. Roztočil podíleli, což však není důvodem k jejich vyloučení. Také navrhovanou svědeckou výpověď výše zmíněných soudců v jiném řízení Nejvyšší správní soud nepovažoval za okolnost, která by měla zakládat jejich podjatost.

[2] Aktuálně projednávanou námitku podjatosti vůči soudcům čtvrtého senátu JUDr. Jiřímu Pallovi a Mgr. Aleši Roztočilovi stěžovatel podal z důvodu, že oba soudci byli dne 10. 11. 2022 vyslechnuti jako svědci na soudním jednání v řízení o žalobě stěžovatele o náhradu nemajetkové újmy, vedeném Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 51/2020. Podle stěžovatele nemůže soudce, který svědčí v soukromém sporu žalobce se státem, být v dalším řízení objektivní. Stěžovatel má za to, že by oba soudci měli být z projednání věci vyloučeni, neboť pochybuje, že by na něj nebyli naštvaní, protože museli ve věci jeho žaloby dlouze svědčit a čelit jeho otázkám (Mgr. Roztočil byl dle slov

stěžovatele vyslýchán přibližně hodinu a čtvrt). Dále stěžovatel uvedl, že ze svědecké výpovědi Mgr. Roztočila vyplynulo, že právě on je autorem výroku: „*neváhá právní úpravu aplikovat čistě účelově a správní orgány i soudy mnohdy zahrnovat neopodstatněnými podáními a námitkami*“. JUDr. Palla pak svou svědeckou výpovědí o stěžovateli křivě svědčil, případně vypovídal nepravdu, neboť před soudem tvrdil, že stěžovatel často zastupuje v přestupkových řízeních jako advokát, a že brojí proti zveřejňování osobních údajů na úřední desce Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel však zatím brojí pouze proti zveřejňování neanonymizovaných soudních rozhodnutí na webu Nejvyššího správního soudu i po jejich vyhlášení. Stěžovatel proto z procesní opatrnosti podá podnět k zahájení kárného řízení s JUDr. Pallou a trestní oznámení. Stěžovatel také upozornil, že na oba soudce podal k předsedovi soudu stížnost pro nevhodné chování.

[3] Soudci čtvrtého senátu se k těmto námitkám vyjádřili tak, že nemají žádný vztah k věci ani k účastníkům řízení.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být námitka podjatosti zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.*

[5] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleze ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11).

[6] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým

pokračování

je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Soudce lze tedy z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[7] Obecně z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že „*pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům mohou vzniknout kromě vztahů příbuzenských a obdobných typicky tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, resp. jejich zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. Podání trestního oznámení na soudce účastníkem pro jeho rozhodovací činnost jistě může za určitých okolností v soudci vyvolat nepřátelský postoj vůči tomuto účastníku. Na druhé straně lze jen těžko uzavřít, že tato skutečnost vždy a automaticky vyvolá negativní vztah soudce k účastníku řízení. V tomto směru se však posouzení jednotlivých případů vzpírá zobecnění a vždy se bude odvíjet od vážení různých skutečností, pojících se s konkrétní věcí.*“ (viz usnesení ze dne 14. 7. 2009, č. j. Nao 36/2009-49). Přímě pak ve vztahu k nynějšímu stěžovateli Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 25. 9. 2020, č. j. Nao 128/2020-42, uvedl, že „*jestliže důvodem podjatosti soudce nemůže být bez dalšího trestní oznámení na něj podané, nelze pochybovat o tom, že ani občanskoprávní řízení, podle zástupce žalobce „mající de facto charakter věci na ochranu osobnosti“, vedené navíc proti subjektu odlišnému od soudce, jehož podjatost je namítána, nemůže důvod podjatosti samo o sobě založit.*“

[8] Předně je nutné poznamenat, že pokud z výše uvedené judikatury vyplývá, že se ani v případě, kdy je účastníkem řízení podáno na soudce trestní oznámení, nejedná o okolnost automaticky zakládající jeho podjatost, nelze bez dalšího dovozovat podjatost obou soudců v projednávané věci pouze z důvodu, že v jiném řízení vypovídali jako svědci. Jelikož ani jeden ze soudců v daném civilním řízení není jeho účastníkem, pravděpodobnost konfliktu mezi soudci a stěžovatelem je tak výrazně nižší, než kdyby stěžovatel žaloval přímo je (nebo na ně podával trestní oznámení), a to i z objektivního pohledu na jejich nestrannost.

[9] Celá námitka stěžovatele v tomto směru pak stojí pouze na tvrzení, že na něj kvůli provedení svědecké výpovědi budou oba soudci „naštvaní“. Stěžovatel přitom ovšem nijak nedokládá, proč by v souvislosti se svědeckou výpovědí měli k němu oba soudci bez dalšího získat takový vztah, který by je vylučoval z dalšího rozhodování. V případě Mgr. Roztočila stěžovatel ani náznakem neuvádí, že by z jeho svědecké výpovědi (nebo i jiných myslitelných způsobů projevu či skutečností) byla např. zřejmá přehnaná reakce na žalobní aktivitu stěžovatele (srov. *Chmelíř proti České republice*, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. 6. 2005, stížnost č. 64935/01), ani ničeho dalšího. V případě JUDr. Pally stěžovatel dovozuje podjatost soudce z údajného křivého svědectví, které ovšem rovněž zůstává pouze u jeho tvrzení. Z tohoto důvodu tedy nelze vyvozovat závěr o podjatosti JUDr. Pally.

[10] Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatelem podaná stížnost k předsedovi soudu či avizovaný podnět k zahájení kárného řízení a podání trestního oznámení nemohou s ohledem na výše uvedenou judikaturu znamenat bez dalšího automatické vyloučení soudců z projednávání věci. Žádné další skutečnosti, které by mimo shora popsání situace

vyvolané aktivitou samotného stěžovatele zavadávaly důvod zvažovat, zda je namístě pochybovat o nepodjatosti jmenovaných soudců, stěžovatel neuvedl.

[11] Druhý senát Nejvyššího správního soudu proto uzavírá, že na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že soudci čtvrtého senátu tohoto soudu JUDr. Jiří Palla a Mgr. Aleš Roztočil nejsou vyloučeni z projednání a rozhodnutí výše uvedené věci.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2022

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu